

THE ISSUE OF TRANSIENCE IN ARCHITECTURE AND THE PROBLEMS OF CONSERVATION PROTECTION IN THE SELECTED MODERNIST BUILDINGS

PROBLEMY PRZEMIJANIA W ARCHITEKTURZE I OCHRONY KONSERWATORSKIEJ NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH BUDOWLI MODERNISTYCZNYCH

DOI: 10.30540/sae-2018-004

Abstract

The issue of permanence and transience in architecture has intrigued both the theorists and the practitioners dealing with the creation of buildings since antiquity. We construct buildings assuming their durability and long life. We give them the sense of timelessness. In point of fact, architecture undergoes permanent transformations which embrace both its significance and material dimension. Once built, architecture gradually loses its material value. It also ages in the moral sense, as the expectations towards the buildings constructed years ago change with time and are not met today. The assessment of the value of an architectural object is frequently the basis for the decisions concerning its survival, conversion or demolition. The article presents two cases, a negative one, where a building of unique architectural value was demolished, and a positive one, in which a structure intended for demolition was registered as an object of cultural heritage and protected by conservation due to an initiative of community and civic groups.

Keywords: Modernist heritage building, civic and conservation protection initiatives

Streszczenie

Problem trwałości i przemijalności w architekturze nurtował teoretyków i praktyków zajmujących się tworzeniem budowli już od starożytności. Budowle wznosimy z założeniem ich trwałości. Nadajemy im znamiona ponadczasowości. W rzeczywistości architektura ulega permanentnym przeobrażeniom, które obejmują jej wymiar materialny oraz znaczeniowy. Architektura zbudowana traci wartość materialną. Starzeje się również moralnie, bo oczekiwania w stosunku do budynków zmieniają się, bo obiekt zbudowany przed laty nie spełnia ich dzisiaj. Ocena wartości architektury jest często podstawą do podejmowania decyzji o jej przetrwaniu, przekształceniu lub likwidacji. W artykule przedstawiono dwa przypadki: negatywny, gdzie wyburzono budynek o unikalnych wartościach architektonicznych oraz pozytywny, w którym budowla przeznaczona do wyburzenia, dzięki ruchowi społecznemu, została wpisana do rejestru zabytków i objęta ochroną konserwatorską.

Słowa kluczowe: zabytek architektury modernistycznej, działania ochronne społeczne i konserwatorskie